



**Centraal Bureau  
voor de Statistiek**

Microdata Services

---

**Documentatie**  
**Perioden van samenwoning van in de**  
**Basisregistratie Personen (BRP) ingeschreven**  
**personen die een periode een samenwonend paar**  
**vormen**  
**(GBASAMENWONERBUS)**

## Bronvermelding

Publicatie van uitkomsten geschiedt door de onderzoeksinstituting of de opdrachtgever op eigen titel. Verwijzing naar het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) betreft uitsluitend het gebruik van de niet-openbare microdata. Deze microdata zijn onder [bepaalde voorwaarden](#) voor statistisch en wetenschappelijk onderzoek toegankelijk. Voor nadere informatie [microdata@cbs.nl](mailto:microdata@cbs.nl). Dat wordt als volgt geformuleerd:

“Resultaten [gedeeltelijk] gebaseerd op eigen berekeningen [*naam onderzoeksinstituting, c.q. opdrachtgever*] op basis van niet-openbare microdata van het Centraal Bureau voor de Statistiek betreffende *Perioden van samenwoning van in de Basisregistratie Personen (BRP) ingeschreven personen die een periode een samenwonend paar vormen.*”

*Engelse versie*

“Results based on calculations by [*name of research institution or commissioning party*] using non-public microdata from Statistics Netherlands.”

Under [certain conditions](#), these microdata are accessible for statistical and scientific research. For further information: [microdata@cbs.nl](mailto:microdata@cbs.nl).

**Beschikbare bestand(en):**

Het bestand is beschikbaar over de periode 1995 t/m 2023 (longitudinaal).

In de [Versiegeschiedenis](#) ziet u een overzicht van de beschikbare bestanden.

---

De gebruiker dient rekening te houden met het volgende:

- Voor de persoonskenmerken en/of achtergronden dient u de overige beschikbare bestanden te raadplegen. Deze staan bij [Zelf onderzoek doen](#) in de catalogus onder het thema [Bevolking](#). Voor het aanvragen van deze bestanden geldt de gebruikelijke procedure.
  - Zie [Onderzoeksomschrijvingen](#) voor meer informatie over alle onderzoeken.
-



## Inhoudsopgave

<b>Bronvermelding</b> .....	<b>2</b>
<b>Beschikbare bestand(en)</b> : .....	<b>3</b>
<b>1. Inleiding</b> .....	<b>5</b>
<b>2. Toelichting op de inhoud van de bestanden</b> .....	<b>6</b>
Onderwerp microdatabestand(en) .....	6
Beschrijving .....	6
Beschrijving van de populatie .....	6
Methodologie .....	6
Bijlagen .....	7
<b>3. Bestandsopbouw en toelichting</b> .....	<b>8</b>
<b>Bestandsopbouw</b> .....	<b>8</b>
<b>Toelichting op de variabelen</b> .....	<b>9</b>
RINPERSOONS .....	9
RINPERSOON.....	9
GBAAANVANGSAMENWOONPERIODE1 .....	9
GBAEINDESAMENWOONPERIODE1 .....	10
RINPERSOONS1PARTNER .....	10
RINPERSOON1PARTNER .....	10
GBAREDNAANVANGSAMENWOONPERIODE1 .....	11
GBAREDENEINDESAMENWOONPERIODE1 .....	11
GBASAMENWOONOPHOOGFACTOR1 .....	12
<b>Versiegeschiedenis</b> .....	<b>13</b>

## 1. Inleiding

Het team Microdata Services van het CBS stelt, onder [bepaalde voorwaarden](#), niet-openbare microdata (geanonimiseerde data op persoons-, bedrijfs- en adresniveau) toegankelijk voor statistisch en wetenschappelijk onderzoek. Dit rapport beschrijft de inhoud en structuur van “*Perioden van samenwoning van in de Basisregistratie Personen (BRP) ingeschreven personen die een periode een samenwonend paar vormen*”.

Hoofdstuk 2 beschrijft in het algemeen de microdatabestanden zoals populatieafbakening, methodologische bijzonderheden, kwaliteit en herkomst van de gegevens.

In hoofdstuk 3 wordt de bestandsindeling gegeven en worden voor de categoriale variabelen alle mogelijke scores en hun betekenis opgesomd.

## 2. Toelichting op de inhoud van de bestanden

### Onderwerp microdatabestand(en)

Dit onderwerp is afkomstig uit het [Stelsel van Sociaal-statistische Bestanden \(SSB\)](#).

### Beschrijving

Betreft aan elkaar gekoppelde personen die (ooit) gedurende een aaneengesloten periode op één adres een samenwonend paar hebben gevormd. Van deze samenwonende paren is de aanvangsdatum, de reden voor de start van de samenwoonperiode, de eventuele einddatum en de reden van het einde van de samenwoonperiode opgenomen. Daarnaast is een weegfactor opgenomen om een betere schatting van het aantal startende relaties te kunnen maken. De bus is bedoeld om informatie over partners in een samenwonend paar te kunnen achterhalen. Onder samenwonende paren vallen zowel gehuwde als niet gehuwde paren. Elke persoon komt per samenwoonperiode tweemaal voor in de bus. Eenmaal als persoon en eenmaal als partner van een persoon. Indien men onderzoek doet naar startende en eindigende samenwoningen en samenwoonduren dan gebruik je deze buscomponent. In geen enkele andere SSB-component is betere informatie over de duur van samenwoonrelaties te vinden. De GBAPARTNERBUS lijkt sterk op de GBASAMENWONERBUS. De GBAPARTNERBUS laat huishoudens-paren zien. Daarnaast is GBAPARTNERBUS geschikt om het aantal personen in samenwonende paren op peilmoment *jjjj* of *jjjj-1* te bepalen, de GBASAMENWONERBUS levert daar een minder goede schatting. Dat komt door de gebruikte methodologie die voor de meest recente verslagjaren een onderschatting van het aantal samenwoners oplevert.

### Beschrijving van de populatie

Bevat alle vanaf 1 januari 1995 in de Basisregistratie Personen (BRP) ingeschreven personen die op één adres gedurende een aaneengesloten periode een samenwonend paar vormen of hebben gevormd.

### Methodologie

De basis voor de SAMENWONERBUS zijn personen die een periode samen op één adres wonen. Om als partners in een samenwonend paar te worden getypeerd is gebruik gemaakt van hulpinformatie. Deze hulpinformatie betreft: - een huwelijk van een persoon met een partner; - een gezamenlijk kind van twee ouders; - het gezamenlijk verhuizen van twee personen van eenzelfde adres naar eenzelfde ander adres; - het als partner in een paar verkrijgen van zorgtoeslag, huurtoeslag of een gezamenlijke voorlopige aanslag voor de belastingdienst. Deze informatie is gebruikt voor alle perioden dat de aldus geïdentificeerde paren samen op één adres wonen of gewoond hebben. Informatie over het heden wordt ook aan de toekomstige gegevens ontleend. Als bijvoorbeeld 2 personen in jaar *t+3* een gezamenlijk kind krijgen dan kan, als deze personen in jaar *t* op eenzelfde adres wonen al bepaald worden dat deze personen een samenwonend paar vormen. Deze manier van informatie terugleggen is consequent toegepast. Deze methode geeft zeer goede resultaten wat betreft de identificatie van samenwonende paren en ook van de start van een samenwoonperiode en het einde daarvan. (Zie daarvoor de bijlage bij dit dataontwerp met

daarin de resultaten van de acceptatietest van de component (acceptatietest\_samenwonersbestand.pdf). Alleen voor recente verslagjaren, jaar jxxx, jxxx-1 en jxxx-2 levert deze methode een onderschatting van het aantal startende samenwoningen, door een gebrek aan informatie over wat mensen toekomstig gaan doen. Om die reden is voor statistische doeleinden een ophoogfactor bepaald. Voor onderzoeksdoeleinden zal specifiek voor startende samenwoonrelaties sprake zijn van selectieve waarneming (samenwoningen zonder dat er een huwelijk of partnerschap is gesloten worden minder vaak waargenomen). Voor samenwoonrelaties die eindigen geldt die selectieve waarneming niet. Het effect van selectieve waarneming op het totaal aantal samenwonende personen in jxxx of jxxx-1 is relatief zeer beperkt. Verschillen met de PARTNERBUS: De SAMENWONERBUS is bedoeld om paren te identificeren die een op een huwelijk lijkende relatie hebben. Er zijn anders dan in de PARTNERBUS, geen paren geïmputeerd. De PARTNERBUS is gebaseerd op paren die in de HUISHOUDENSBUS (met dezelfde hulpinformatie als die voor de SAMENWONERSBUS is gebruikt) als partners in een paar zijn bestempeld. DE PARTNERBUS bevat ook paren die geen (denk aan mensen die uit kostenoverwegingen een woning delen) op een huwelijk lijkende relatie hebben. De SAMENWONERBUS geeft betere informatie over alle perioden waarin een geïdentificeerd paar samenwoont. Perioden van minder dan 46 dagen waarbij de partners volgens het register tijdelijk niet samen op een adres wonen zijn aaneengesloten gemaakt.

### **Bijlagen**

Acceptatietest samenwonersbestand (Acceptatietest samenwonersbestand.pdf)

### 3. Bestandsopbouw en toelichting

#### Bestandsopbouw

Onderstaand volgt een overzicht van alle variabelen.

VolgNr	Naam	Formaat
1	RINPERSOONS	A1
2	RINPERSOON	A9
3	GBAAANVANGSAMENWOONPERIODE1	A8
4	GBAEINDESAMENWOONPERIODE1	A8
5	RINPERSOONS1PARTNER	A1
6	RINPERSOON1PARTNER	A9
7	GBAREDENAANVANGSAMENWOONPERIODE1	A1
8	GBAREDENEINDESAMENWOONPERIODE1	A2
9	GBASAMENWOONOPHOOGFACTOR1	F18.14



### Toelichting op de variabelen

In deze paragraaf wordt informatie over de variabelen gegeven.

#### **RINPERSOONS**

Samen met RINPERSOON identificeert dit nummer de persoon

##### *Definitie*

De bron waaruit een persoon identificerend nummer is afgeleid.

##### *Toelichting bij de definitie*

In de meeste gevallen is de bron van de persoon-id de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA).

##### *Codelijst*

Waarde	Label
R	RINPERSOON WEL IN GBA/BRP

#### **RINPERSOON**

Samen met RINPERSOONS identificeert dit nummer de persoon

##### *Definitie*

Dit nummer identificeert een natuurlijk persoon. Het is een betekenis- en dimensieloos nummer.

##### *Toelichting bij de definitie*

In de meeste gevallen gaat het om een omzetting van het A-nummer uit de gemeentelijke bevolkingsregisters. Omdat het A-nummer zeer identificerend is, wordt het voor toepassingen binnen het CBS (waaronder het uniek houden van aan personen gerelateerde informatie en het koppelen van verschillende registraties) vervangen door het RINPERSOON. RIN staat voor Record Identification Number. Door de aan een RINPERSOON gekoppelde data in voldoende mate te verwijderen of te hercoderen, is het feitelijk onmogelijk om een RINPERSOON aan een specifiek persoon toe te rekenen. De omzetting van een A-nummer naar een RINPERSOON geschiedt door het CBS.

##### *Toelichting bij het gebruik*

Samen met de indicator voor de oorsprong van persoon-id identificeert dit nummer een uniek natuurlijk persoon. De waarde - betekent Onbekend

#### **GBAAANVANGSAMENWOONPERIODE1**

Datum aanvang van samenwoningperiode

##### *Definitie*

Datum van aanvang van de periode dat twee personen samen een samenwonend paar vormen.

##### *Toelichting bij de definitie*

Begindatum van de samenwoningperiode. Als een persoon voor de eerste keer met een partner een samenwonend paar vormt wordt de variabele 'Datum aanvang van samenwoning' ingevuld. Als een persoon een volgende keer met een (andere) partner een samenwonend paar vormt wordt een nieuw record aangemaakt met een nieuwe begindatum (Datum aanvang van

samenwoning). Eén persoon kan meerdere begindata hebben. Perioden van samenwonen hoeven niet op elkaar aan te sluiten.

*Toelichting bij het gebruik*

REDENAANVANGSAMENWOONPERIODE1 = 0 kan alleen voorkomen in combinatie met GBAAANVANGSAMENWOONPERIODE1 = 19950101 en betekent dat de samenwoning al bestond op 1 januari 1995.

**GBAEINDESAMENWOONPERIODE1**

Datum einde van samenwoonperiode

*Definitie*

Datum van beëindiging van de periode dat twee personen samen een samenwonend paar vormen.

*Toelichting bij de definitie*

Einddatum van de samenwoonperiode. Als een persoon partner is in een samenwonend paar en de samenwoonperiode eindigt wordt de variabele 'Datum einde van samenwoning' ingevuld. Eén persoon kan meerdere einddata hebben. Perioden van samenwonen hoeven niet op elkaar aan te sluiten.

*Toelichting bij het gebruik*

REDENEINDESAMENWOONPERIODE1 = 0 kan alleen voorkomen in combinatie met GBAAANVANGSAMENWOONPERIODE1 = (JJJ+1)0101 en betekent dat de samenwoning nog voortduurt.

**RINPERSOONS1PARTNER**

Samen met RINPERSOON1PARTNER identificeert dit nummer de partner

*Definitie*

De bron waaruit een persoon identificerend nummer is afgeleid.

*Toelichting bij de definitie*

In de meeste gevallen is de bron van de persoon-id de Gemeentelijke Basisadministratie personen (GBA).

*Codelijst*

Waarde	Label
R	RINPERSOON WEL IN GBA

**RINPERSOON1PARTNER**

Samen met RINPERSOONS1PARTNER identificeert dit nummer de partner

*Definitie*

Dit nummer identificeert een natuurlijk persoon. Het is een betekenis- en dimensieloos nummer.

*Toelichting bij de definitie*

In de meeste gevallen gaat het om een omzetting van het A-nummer uit de Basisregistratie Personen (BRP). Omdat het A-nummer zeer identificerend is, wordt het voor toepassingen binnen het CBS (waaronder het uniek houden van aan personen gerelateerde informatie en het

koppelen van verschillende registraties) vervangen door het RinPersoon. Rin staat voor Record identification number. Door de aan een RINPersoon gekoppelde data in voldoende mate te verwijderen of te hercoderen, is het feitelijk onmogelijk om een RinPersoon aan een specifiek persoon toe te rekenen. De omzetting van een A-nummer naar een RinPersoon geschiedt door het CBS.

*Toelichting bij het gebruik*

Samen met de indicator voor de oorsprong van persoon-id identificeert dit nummer een uniek natuurlijk persoon. De waarde - betekent Onbekend

**GBAREDNAANVANGSAMENWOONPERIODE1**

Reden voor de start van de samenwoonperiode

*Definitie*

De aanleiding voor de start van een samenwoonperiode.

*Toelichting bij de definitie*

De samenwoonperiode kan starten omdat: - deze bij het begin van de waarneemperiode al bestond; - de partners zijn gaan samenwonen; - de persoon zich vanuit het buitenland in Nederland heeft gevestigd op het adres van de partner; - de partner zich vanuit het buitenland in Nederland heeft gevestigd op het adres van de persoon; - beide partners zich vanuit het buitenland op één adres in Nederland hebben gevestigd.

*Toelichting bij het gebruik*

n.v.t.

*Codelijst*

Waarde	Label
0	SAMENWOONPERIODE BESTOND AL OP 19950101
1	SAMENWOONPERIODE GESTART DOOR VERHUIZING VAN DE PERSOON
2	SAMENWOONPERIODE GESTART DOOR VERHUIZING VAN DE PARTNER VAN DE PERSOON
3	SAMENWOONPERIODE GESTART BIJ GELIJKTIJDIGE VERHUIZING VAN PERSOON EN PARTNER
4	SAMENWOONPERIODE GESTART DOOR IMMIGRATIE VAN PERSOON
5	SAMENWOONPERIODE GESTART DOOR IMMIGRATIE VAN DE PARTNER VAN DE PERSOON
6	SAMENWOONPERIODE GESTART DOOR GELIJKTIJDIGE IMMIGRATIE VAN PERSOON EN PARTNER
7	SAMENWOONPERIODE GESTART, OVERIGE REDENEN

**GBAREDENEINDESAMENWOONPERIODE1**

Reden voor het einde van de samenwoonperiode

*Definitie*

De aanleiding voor het einde van een samenwoonperiode.

*Toelichting bij de definitie*

De samenwoonperiode kan eindigen omdat: - een van de partners op een ander adres in Nederland is gaan wonen; - de persoon is geëmigreerd en de partner niet; - de partner is geëmigreerd en de persoon niet; - beide partners zijn gelijktijdig geëmigreerd; - de persoon is overleden; - de partner is overleden; - de persoon en de partner zijn gelijktijdig overleden. Reden einde samenwoonperiode = 0 betekent dat de samenwoning nog voortduurt op de 'Datum einde van samenwoning'.

*Toelichting bij het gebruik*

GBAREDENEINDESAMENWOONPERIODE1 = 0 kan alleen voorkomen in combinatie met GBAAANVANGSAMENWOONPERIODE1 = (JJJJ+1)0101 en betekent dat de samenwoning nog voortduurt.

*Codelijst*

Waarde	Label
0	SAMENWOONPERIODE BESTOND nog OP JJJJ1231
1	SAMENWOONPERIODE GEËINDIGD DOOR VERHUIZING VAN PERSOON
2	SAMENWOONPERIODE GEËINDIGD DOOR VERHUIZING VAN PARTNER VAN PERSOON
3	SAMENWOONPERIODE GEËINDIGD DOOR GELIJKTIJDIGE VERHUIZING VAN PERSOON EN SAMENWOONPERIODE GEËINDIGD DOOR EMIGRATIE VAN PERSOON
4	SAMENWOONPERIODE GEËINDIGD DOOR EMIGRATIE VAN PARTNER VAN PERSOON
5	SAMENWOONPERIODE GEËINDIGD DOOR EMIGRATIE VAN PERSOON EN SAMENWOONPERIODE GEËINDIGD DOOR OVERLIJDEN VAN PERSOON
6	SAMENWOONPERIODE GEËINDIGD DOOR OVERLIJDEN VAN PARTNER VAN PERSOON
7	SAMENWOONPERIODE GEËINDIGD DOOR OVERLIJDEN VAN PERSOON EN SAMENWOONPERIODE GEËINDIGD, OVERIGE REDENEN
8	
9	
10	

**GBASAMENWOONOPHOOGFACTOR1**

Ophoogfactor samenwoning

*Definitie*

Ophooggewicht om een representatieve weergave van het aantal startende en eindigende samenwoonperiodes te verkrijgen.

*Toelichting bij de definitie*

De gebruikte methode om samenwoningen te bepalen leidt tot een onderschatting van startende samenwoonperiodes. Met name in jaar jjjj-1 en jjjj-2 is dat zeer goed zichtbaar. Deze

ophoogfactor repareert dit grotendeels. Voor statlinepublicaties is het gebruik van de ophoogfactor verplicht.

*Toelichting bij het gebruik*

Voor publicatiedoeleinden is het raadzaam geen cijfers over startende samenwoningen in de jaren jiii-1 en jiii-2 te publiceren. Alle overige informatie kan wel worden gepubliceerd. Voor onderzoek is het niet noodzakelijk gebruik te maken van de ophoogfactor.

**Versiegeschiedenis**

<i>Bestandsnaam</i>	<i>Reden</i>
GBASAMENWONER2023BUSV1	Vervangt 2022V1